

Marking notes
Remarques pour la notation
Notas para la corrección

May / Mai / Mayo de 2019

Serbian / Serbe / Serbio
A: literature / littérature / literatura

Standard level
Niveau moyen
Nivel medio

Paper / Épreuve / Prueba 1

No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without written permission from the IB.

Additionally, the license tied with this product prohibits commercial use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, is not permitted and is subject to the IB's prior written consent via a license. More information on how to request a license can be obtained from <http://www.ibo.org/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite de l'IB.

De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation commerciale de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, n'est pas autorisée et est soumise au consentement écrit préalable de l'IB par l'intermédiaire d'une licence. Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour demander une licence, rendez-vous à l'adresse <http://www.ibo.org/fr/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin que medie la autorización escrita del IB.

Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso con fines comerciales de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales— no está permitido y estará sujeto al otorgamiento previo de una licencia escrita por parte del IB. En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una licencia: <http://www.ibo.org/es/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

1. Dovoljan i dobar književni komentar će:

- uočiti da je pripovedanje u prvom licu i da je narator/glavni lik muškarac, iako je autor kratke priče žena (što je neuobičajeno i neki studenti će se možda pozabaviti ovim aspektom detaljnije)
- analizirati kako su prostor i vreme priče oblikovani: odlomak počinje putovanjem vozom (okvir priče), a onda se "radnja" smešta u gradić na moru (glavni narativ)
- analizirati kako je narator/glavni lik oblikovan u ovom odlomku – on je neimenovani muškarac koji putuje sam, uronjen u svoju samoću; njegovo često zaspivanje u vozu tokom putovanja je naglašeno na početku priče, čime se sugerše da on nije stvarno zainteresovan za svet oko sebe ili da čak svesno izbegava da bude njegov deo
- osvrnuti se na činjenicu da su sva mesta takođe ostala neimenovana, kao i da izostaje pravi zaplet u priči: skoro ništa se ne dešava, jer je glavna tema ove kratke priče nesposobnost glavnog lika da iskomunicira zašto se on oseća tako usamljeno
- primetiti da su rečenice jako kratke i jednostavne i kako autorka koristi ponavljanja da sugerše izvesnu monotoniju/mehaničnost života likova u priči ("*...dok su oni pričali o svojoj kući kraj Liona. O svojim poslovima u Lionu. O svoje dve ćerke i mački, o kolima koja su pokvarena. O svom jedinom preostalom danu na morskoj obali.*")
- diskutovati, u većoj ili manjoj meri, tematski krug ovog odlomka (usamljenost i tuga glavnog lika zbog smrti oca, problemi glavnog lika da se suoči sa sopstvenim emocijama) i ton koji preovlađuje u odlomku (elegičan i melanholičan)
- uočiti kako malo glavni lik priča i koliko se aktivno trudi da izbegava komunikaciju ("*Ljudi su govorili jezik koji ne razumem. Bio sam sam i prijalo mi je da se ne trudim oko sporazumevanja.*", "*Posle nedelju dana sam prvi put sa nekim razgovarao.*")
- prepoznati da je flešbek tehnika pripovedanja upotrebljena u drugom delu odlomka i kako tada dolazi i do promene tona

Jako dobar i odličan književni komentar će možda i:

- razmotriti zašto autorka koristi muški glas/muškarca kao naratora i glavnog lika – priča je možda vrlo lična i upotreba muškog naratora može da bude način da se autorka udalji od, za nju, osetljive teme
- osvrnuti se na to kako je jezik upotrebljen da bi se sugerisalo unutrašnje stanje glavnog lika: rečenice su kratke i ogoljene, stvarajući ritam koji odražava emotivno stanje naratora; glasovi na peronu su opisani kao *metalni*, čime se sugerše otuđenost pripovedača, jer on doživljava svet oko sebe kao hladan i tuđ
- primetiti kako je proticanje vremena vrlo precizno uhvaćeno ("*Sledećeg dana... Dan kasnije... Dok je svanjivalo ... Kad padne mrak...*"), dok, sa druge strane, sva mesta su ostala neimenovana (zajedno sa naratorom)
- primetiti, u nekom obimu, zašto je vreme tako minuciozno beleženo: naratoru je potrebno vreme da se otvori prema svetu i otkrije svoju skrivenu bol i sve zbog čega se kaje (on je izgubio oca dok je živeo u inostranstvu), dok su mesta/lokacije na kojima može da dođe do ovog otvaranja manje važna (zato je primorski gradić ostao neimenovan)
- analizirati u više detalja upotrebu flešbeka u drugom delu priče i promenu tona – vrlo žive slike iz detinjstva i topao ton u drugom delu odlomka su upotrebljeni da dočaraju naratorovo osećanje nostalgije, koliko mu je otac bio važan u životu i koliko su njih dvojica bili bliski
- analizirati, u više detalja, teme kojima se bavi ova kratka priča: nemogućnost komunikacije kada treba govoriti o najintimnijim osećanjima i mislima; naša lična istina, često i nama nedostupna (tek na kraju priče narator govori o smrti svog oca i kako je taj događaj bio transformativan za njega)
- uočiti kako se otuđenost naratora predočava kroz njegovo izbegavanje komunikacije sa ljudima oko sebe
- osvrnuti se, u nekom obimu, na poetska mesta u ovom proznom odlomku ("*Vazduh je bio vlažan i lepljiv od soli.*") – ovo važi samo za najbolje studente!

- osvrnuti se na enigmatičan završni pasus, koji kao da rekapitulira celu priču *Slučaj br. 21*, ali sa drugačijim krajem (“*Onda ću jednog dana oputovati u daleki morski grad. Sasvim sam, vozom. Nekim nepoznatim ljudima, toplim i običnim, reći ću da jedan veliki deo mene ne postoji i da više ništa ne može da bude isto kao pre.*”). Studenti mogu da se pitaju da li se ovo *putovanje u daleki morski grad* već desilo više puta, ali da do sada narator nije uspeo nikome da se otvori i ispriča svoju priču/istinu (koliko ga je očeva smrt promenila zauvek).

2. Dovoljan i dobar književni komentar će:

- pokazati donekle razumevanje naslova pesme: reč *dečak* je ponovljena dva puta, jer pesnik želi da naglasi kako lirski subjekt simbolički doživljava sebe dok se obraća (svojoj) *sudbini* (reč *sudbina* je iskorišćena u vokativu, što podrazumeva obraćanje)
- osvrnuti se na strukturu pesme (slobodan stih, strofe nejednake dužine; naročito upotreba dvostiha na samom kraju pesme je važna zbog poruke koju oni nose)
- primetiti da je svaka strofa nova poetska slika, sa svojom mini-temom: u prvoj strofi to je lirsko ja, u drugoj je to žena na peronu, u trećoj su to putnici u vozu, dok se u poslednja dva dvostiha glavna tema (*sudbina/smrt*) razotkriva upotrebom gustih poetskih slika
- osvrnuti se na glavni tematsko-motivski krug pesme: tema putovanja (doslovnog i simboličkog), starenja i prevremene smrti
- analizirati upotrebu stilskih figura (poređenja, metafore, kontrasti) i sa kakvim su uspehom iskorišćene (npr. poređenje “*sa mene polako spada pokvarenost/kao perut.*”) da bi naglasile emotivni fon pesme; uočiti da postoji samo jedna zvučna slika, koja je veoma ubedljivo iskorišćena (“*Piiiiisak*”)
- pokušati da protumači kako se pesnik poslužio temom putovanja da bi uveo temu napuštanja ovog sveta i prelaska u drugi (smrt)
- reći nešto o lirskom ja i emotivnom tonu koji preovladava u pesmi (rezignacija/pomirenost sa sudbinom)

Jako dobar i odličan književni komentar će možda i:

- pokazati dublje razumevanje značaja naslova pesme: reč *dečak* je upotrebljena dva puta, jer pesnik želi da naglasi kako se pesničko ja koje stari ipak oseća još uvek previše mladim za umiranje
- primetiti kako je sam proces starenja/postajanja dečakom predstavljen u pesmi kao oslobađajući, u izvesnoj meri (“*Postaću dečak kada se kao starac/zaputim gde/me svojeglavost vuče./I udovi moji biće gipki i nemirni/kako priliči.*”)
- osvrnuti se na stilske figure koje autor koristi i na utisak koji pesničke slike ostavljaju na čitaoca (2.strofa “*Stajaćeš na peronu dok gvozdje brekće,/i držaćeš žutu svilenu maramu,/i mnogo pre no što je voz krenuo – / – mahaćeš njome.*”)
- primetiti kako se i fokus i ton pesme menja iz strofe u strofu/iz jedne slike u drugu (3.strofa “*Ma neću ni znati za tebe na peronu/u jednoličnom šarenilu onih koji se praštaju./Piiiiisak i ona koja sedi preko puta/dovoljno su lepi da odvuku deo pažnje*”)
- istaći kako je kontrast (napolju/unutra) iskorišćen da se naglasi ova promena fokusa (u 2. strofi se opisuje peron železničke stanice, a u 3. unutrašnjost kupea)
- diskutovati kako je lirsko ja oblikovano i čitaočev doživljaj lirskog subjekta
- primetiti kako se u preposlednjoj strofi *žena* (*sa žutom maramom*) i *Sudbina* spajaju u jednu figuru, koja postaje slika smrti (neki od studenata će možda primetiti da srpski jezik dozvoljava ovakvu pesničku intervenciju/imaginaciju, jer su obe imenice ženskog roda, kao što je ženskog roda i imenica *smrt*)
- ponuditi ubedljivo tumačenje poslednjeg dvostiha (“*Više nema starih stolica u mojim očima./Nema više linija na mojim dlanovima.*”), sa zaključkom kako cela pesma poprima svoje puno značenje u završnim stihovima, u kojima vidimo njegovo opraštanje sa životom (linije života iščezavaju sa njegovih dlanova)